

1946 SENDİKALARI

Aydınlık Dergisi, 22 Şubat 1998

Yıldırım Koç

Tekstil Sendikası'nın Çalışma Raporu'nda, "1946 yılında Cemiyetler Kanunu'nun değiştirilmesi üzerine kurulan sendikaların ve yayın organlarının, dönemin Sıkıyönetim Komutanlığı'nca şiddet yoluyla tasfiye edilmesi," deniliyordu. Ben de, ilgili Sıkıyönetim Komutanlığı bildirisini yayınlamak için, yalnızca Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi ve Türkiye Sosyalist Partisi ile bağlantılı sendikaların, İstanbul İşçi Sendikaları Birliği'nin ve İstanbul İşçi Kulübü'nün kapatılarak faaliyetine son verildiğini yazdım. Bu konuda, Sıkıyönetim Komutanlığı bildirisini yayınlamanın ötesinde, yalnızca "1946 yılında kurulan sendikaların yalnızca bir bölümü" kapatıldı demekle yetindim. Tekstil Sendikası'nın bu hatasını düzeltmemin nedeni, Çalışma Raporu'nu okuyanların 1946 yılında sendikal harekette tümüyle bir kesinti olduğunu sanmamalarıydı. Tam tersine, bu dönemde işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin yansıması olan bazı önemli sendikalar kuruldu ve 1946 kapatmalarının da dışında kaldı.

Tekstil Sendikası Genel Sekreteri Süleyman Çelebi ise, gönderdiği yanıtta çok acımasız bazı suçlamalarda bulunuyor. Tüm eleştirim yukarıda aktardığım kadarken, bakın Sayın Çelebi neler diyor:

"Sayın Koç, soruna bu şekilde yaklaşmanız, doğrusu çok şaşırtıcı. Bir kere bizi doğruluyorsunuz, bu bir; ikincisi, faaliyetine son verilen ve hiç de azımsanmayacak sayıda olan sendikalara ve yayın organlarına yapılan şiddet uygulamasını hangi gerekçeyle içinize sindirebiliyorsunuz; bu uygulamanın bir baskı, sindirme ve sendikal hareketi geriletme yöntemi olduğunu düşünmüyor musunuz? Bu iki. Üçüncüsü de, diğerleri faaliyetini sürdürdü derken, galiba, sanki yapılan uygulama doğruymuş da, bu uygulamanın kapsamı dışında kalan 'diğerleri'nin faaliyetleri sıkıyönetim komutanlarınca sakıncalı görülmemiş işte, mi demek istiyorsunuz? Eğer öyle ise, bir kesime yönelen bu şiddeti olumluyor ve dolayısıyla da demokratik düşünceye aykırı bir tutum sergilemiş olmuyor musunuz? Bu üç. Sayın Koç, bu yaklaşım tarzınız, dolaylı olarak, 12 Eylül 1980 darbesiyle birlikte DİSK ve üyesi sendikalara sıkıyönetim komutanlarınca reva görülen haksız ve mesnetsiz şiddet uygulamalarını tasvip eder bir mahiyet arz etmektedir... o dönemde bir kesim sendikaya ve sendikacılara yönelen şiddeti mazur görür bir görüntü çizmeniz, doğrusunu isterseniz, DİSK'e ve üyesi sendikalara yönelen şiddet uygulamalarını da, görmezlikten gelme eğiliminde olduğunuz izlemi veriyor."

Ben ne diyeyim? Halkımızda mağdura acıma, mağduru hoş görme eğilimi vardır. Ama hatalarını mağduriyetinin arkasına gizleme çabaları da uygun değil.

Sayın Çelebi; 1946 yılında kurulan sendikaların Aralık ayında kapatıldığını iddia ediyorsunuz. Ben de, başka hiçbir yorum yapmadan, bu sendikaların yalnızca bir bölümünün kapatıldığını yazıyorum. Yazdıklarım bu kadar. Yazdıklarım da doğru. Bir sayfalık bir yazıda bir sürü hatayı sergilemeye çalışırken, tutup 1946 yılında kapatılan sendikaların durumuna ilişkin bir değerlendirme yapacak da değilim. Ama Sayın Çelebi tutuyor, bu hatasını kabullenip susmak yerine, mağduriyetinin arkasına sığınarak üste çıkmaya çalışıyor; beni darbecilerin davranışlarını onaylamakla suçluyor.

Her işin bir ciddiyeti vardır. Tornacıysanız, iyi tornacı olmaya çalışın; işinizi ciddiye alın. Mühendisseniz; gelişmeleri iyi izleyin; iyi mühendis olun. Tarihçiliğe heves ediyorsanız, bu işin de bir çiraklık ve kalfalık aşamalarının olduğunu unutmayın. Yıllardır sendikacılık yapmanız, sendikacılık hareketinde en üst düzeyde görevler üstlenmiş olmanız, önemli bir sendikanın genel sekreterliği görevini yürütmeniz, sendikacılık tarihi konusunda uzman olduğunuz anlamına gelmez. Bu konuda hata yapmak normaldir, hoşgörüle karşılanır. Ama heveslendiğiniz ve uzmanlık isteyen bir alanda yaptığınız hataları, bir dönem uğradığınız büyük haksızlıkların arkasına sığınarak örtmeye çalışırsanız ve hele bunu haksız suçlamalarla süslerseniz, öncelikle, uğrunda mücadele ettiğiniz davaya saygısızlık yapmış olursunuz. Bu da size yakışmaz.